

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize

(COM(2018) 375 final – 2018/0196 (COD))

(2019/C 62/13)

Izjestitelj: **Stefano MALLIA**

Zahtjevi za savjetovanje:	Europski parlament, 11.6.2018. Europsko vijeće, 19.6.2018.
Pravni temelj:	članci 177., 304. i članak 322. stavak 1. UFEU-a
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za ekonomsku i monetarnu uniju te ekonomsku i socijalnu koheziju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	3.10.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	17.10.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	538
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	111/0/2

1. Zaključci i preporuke

1.1. Kohezijska politika jedna je od najkonkretnijih politika EU-a, koja ima izravan utjecaj na svakodnevni život građana. S obzirom na to EGSO odlučno odbija prijedlog Komisije da se proračun EU-a smanji za 10 % u stvarnim vrijednostima. U tom pogledu EGSO poziva države članice da pronađu rješenja kojima će se omogućiti zadržavanje proračuna na istoj razini kao i u programskom razdoblju 2014. – 2020. u vrijednostima za 2020.

1.2. EGSO smatra da postoji potreba za jasnom političkom strategijom koja bi bila u skladu s globalnim obvezama EU-a. EGSO poziva Komisiju da obnovi strategiju Europa 2020. te da prioritete nove Uredbe o zajedničkim odredbama (CPR) uskladi s tom novom strategijom. EGSO također preporučuje da Komisija djelotvorno integrira ciljeve održivog razvoja u uredbe povezane s kohezijskom politikom osiguravanjem njihove međusektorske uključenosti u sve prioritete fondova.

1.3. EGSO smatra da bi ekonomske okolnosti utvrđene Uredbom o zajedničkim odredbama (makroekonomski uvjeti, smanjeno sufinanciranje itd.) stvorile odviše strogo okruženje i mogle naštetiti ulaganjima. EGSO stoga:

- odbija prihvatiti makroekonomske uvjete kao razlog za sankcioniranje regija i građana koji ne snose odgovornost za makroekonomske odluke donesene na nacionalnoj ili europskoj razini;
- poziva Komisiju da pravilo o opozivu sredstava ostane na vrijednosti N+3;
- traži od Komisije da ponovno razmotri mogućnost povećanja stopa sufinanciranja.

1.4. EGSO izrazito cijeni uložene napore u pogledu pojednostavnjivanja, fleksibilnosti i djelotvornosti, koji su korak u pravom smjeru. Međutim, novi pravilnik nažalost nije jedinstven skup pravila.

1.5. EGSO smatra da su pravila o tematskoj koncentraciji prestroga. EGSO predlaže da bi jedan od ciljeva politike trebale odabrati države članice. U tom pogledu EGSO potiče države članice da razmotre cilj politike 5. jer se njime može osigurati najprilagođenije rješenje za njihove konkretne izazove.

1.6. EGSO preporučuje da Komisija razvije potrebne alate koji bi područjima koja su strukturno i trajno u nepovoljnom položaju (otoci, planinske regije itd. ⁽¹⁾) omogućili da djelotvorno rješavaju svoje posebne i složene izazove. To ne može ostati u isključivoj nadležnosti nacionalnih tijela. EGSO također preporučuje da se projekti provedeni u tim područjima podupiru višim stopama sufinanciranja.

1.7. EGSO preporučuje da se pronađu *ad hoc* rješenja za položaj zemalja ili regija koje su u programskom razdoblju 2007. – 2013. bile svrstane u regije konvergencije i imale stopu sufinanciranja od 80 % u programskom razdoblju 2014. – 2020., a koje će sada, za programsko razdoblje 2021. – 2027., biti svrstane u tranzicijske regije i imati stopu sufinanciranja od 55 %.

1.8. EGSO smatra da bi Komisija trebala dodatno osnažiti sinergije pronalaženjem načina kojim bi se Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj ponovno uključio u pravilnik te također osnaživanjem poveznica s Europskim socijalnim fondom plus (ESF+). EGSO se također zalaže za veću integraciju s drugim programima i instrumentima financiranja (Obzor 2020., InvestEU itd.) i među njima.

1.8.1. Te se veze trebaju navesti i u programiranju fondova. EGSO potiče države članice da pripreme i provedu programe financirane iz više fondova koji pristupaju rješavanju izazova na integrirani način. EGSO smatra da se integracija treba primjenjivati i u okviru teritorijalne suradnje, odnosno razumnih veza između ruralnih i gradskih, gradskih i prigradskih područja itd., što znači da je pristup usmjeren na konkretna područja iznimno važan.

1.9. Provedba „višerazinskog i višedioničkog upravljanja” uz uključivanje gospodarskih i socijalnih partnera u postupke odlučivanja i provedbe jedan je od najvažnijih uvjeta za uspjeh kohezijske politike. U pogledu Kodeksa ponašanja, EGSO prima na znanje nezadovoljstvo europskih socijalnih partnera i traži da se on preispita i ažurira u okviru izravnog savjetovanja s njima. EGSO također traži da Kodeks ponašanja postane obvezujući.

1.10. EGSO odbija uklanjanje načela promicanja jednakosti između muškaraca i žena, nediskriminacije, pristupačnosti za osobe s invaliditetom te održivog razvoja iz novog Prijedloga uredbe o zajedničkim odredbama. Stoga snažno preporučuje da se članak 7. postojeće Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2014. – 2020. uključi u predloženu novu Uredbu o zajedničkim odredbama i da se to načelo izravno ugradi u glavni tekst predložene uredbe o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (EFRR i KF). Usto EGSO odlučno predlaže da se pristupačnost za osobe s invaliditetom uključi u članak 67. (o odabiru operacija) predložene Uredbe o zajedničkim odredbama.

1.11. EGSO smatra da je ključno uložiti napore u djelotvorniju cjelokupnu komunikaciju. Vrlo se često ostvaruju projekti koje financira EU, a da građani malo znaju ili uopće ne znaju o uključenosti EU-a. Stoga EGSO traži od Komisije da uspostavi djelotvorniju strategiju informiranja usmjerenu na građane i različite vrste korisnika.

2. Opće napomene

2.1. EGSO izražava duboko žaljenje zbog toga što je proračun kohezijske politike smanjen za 10 % u stvarnim vrijednostima. EGSO u tom pogledu odlučno odbija predložene rezove u proračunu EU-a i predlaže da države članice nađu rješenja kojima će se omogućiti zadržavanje proračuna na trenutačnoj razini, u vrijednostima za 2020.

2.2. Kohezijska politika jedan je od najvažnijih elemenata u približavanju građana viziji europske integracije. Ta politika ima jasnu dodanu vrijednost u otvaranju radnih mjesta, održivom razvoju i modernoj infrastrukturi, prevladavanju strukturnih prepreka, unapređenju ljudskog kapitala i poboljšanju kvalitete života ljudi. EGSO iz tog razloga odlučno pozdravlja činjenicu da su sve regije prihvatljive za financiranje.

2.2.1. Kohezijska politika EU-a mora biti sastavni dio europske investicijske strategije, uz snažan teritorijalni pristup, s ciljem osnaživanja svih regija s pomoću potrebnih alata za povećanje njihove konkurentnosti. Mora dovesti do gospodarske i strukturne transformacije i osigurati čvrste temelje u svakoj regiji na osnovi regionalnih prednosti ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Članak 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

⁽²⁾ https://www.business-europe.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/ecofin/2017-06-09_eu_cohesion_policy.pdf

2.3. EGSO uviđa da je novi pristup, koji se i dalje temelji na trima kategorijama (slabije razvijene, tranzicijske i razvijenije regije), prilagođeniji. Iako se način raspodjele financijskih sredstava i dalje u velikoj mjeri temelji na BDP-u po stanovniku, dodani su novi kriteriji (nezaposlenost mladih, niska razina obrazovanosti, klimatske promjene te prihvat i integracija migranata). EGSO smatra da to bolje odražava stvarne prilike iako, u skladu s procjenom učinka koju zahtijeva Odbor za regulatorni nadzor⁽³⁾, vjeruje da bi se taj pristup mogao detaljnije razraditi.

2.4. EGSO izražava duboku zabrinutost zbog prijedloga Komisije da se smanje stope sufinanciranja i zbog njegova učinka na uključenost korisnika koji su u nepovoljnijem financijskom položaju. Uključivanje PDV-a kao prihvatljivog troška smatra se dobrodošlim, iako neki elementi takvog sustava već postoje u tekućem razdoblju.

2.5. Također je potrebno napomenuti da postoje slučajevi zemalja ili regija koje su u programskom razdoblju 2007. – 2013. bile svrstane u regije konvergencije i imale stopu sufinanciranja od 80 % u programskom razdoblju 2014. – 2020., a koje će sada, za programsko razdoblje 2021. – 2027., biti svrstane u tranzicijske regije i imati stopu sufinanciranja od 55 %, što je veliko smanjenje za njih u pogledu sufinanciranja. EGSO smatra da je takve slučajeve potrebno posebno razmotriti. Nadalje, trebalo bi napomenuti da će korisnici u okviru projekata s privatnim financiranjem biti sufinancirani samo za javni element.

2.6. Kad je riječ o najudaljenijim regijama, EU-a mora davati prednost osnaživanju poveznica koje ih povezuju s europskim kopnom i osjećaja pripadnosti njihovih građana europskom projektu⁽⁴⁾. EGSO pozdravlja činjenicu da će najudaljenije regije i dalje imati koristi od posebne potpore EU-a.

2.7. Međutim, EGSO izražava žaljenje zbog toga što kohezijska politika još ne pruža sveobuhvatna rješenja za izazove u pogledu posebnih područja koja se navode u članku 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije⁽⁵⁾. Studije pokazuju da se središnje vlasti ne bave uvijek pitanjima posebnih područja, kako se navodi u članku 174. EGSO stoga smatra da bi Komisija trebala poticati uključivanje regionalnih i lokalnih dionika u način na koji države članice rješavaju pitanja svojih posebnih područja, uz poštovanje uspostavljenih institucionalnih i pravnih okvira na predmetnim područjima.

3. Opća načela

3.1. EGSO odbija uklanjanje načela promicanja jednakosti između muškaraca i žena, nediskriminacije, pristupačnosti za osobe s invaliditetom te održivog razvoja iz novog Prijedloga uredbe o zajedničkim odredbama. U europskoj pravnoj stečevini razvijen je transverzalni pristup tim načelima u programiranju i primjeni financijskih sredstava (članak 7. postojeće Uredbe o zajedničkim odredbama i članak 16. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2007. – 2013.).

3.1.1. Stoga snažno preporučuje uključivanje članka 7. postojeće Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2014. – 2020. u predloženu novu Uredbu o zajedničkim odredbama te izravnu ugradnju tog načela u glavni tekst predložene uredbe o EFRR-u i KF-u. Nadalje, EGSO odlučno predlaže da se pristupačnost za osobe s invaliditetom uključi u članak 67. (o odabiru operacija) predložene Uredbe o zajedničkim odredbama.

3.2. S obzirom na to da je EU potpisnik Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD), EGSO smatra da je prikladno uvrstiti tu konvenciju u pravni temelj predložene Uredbe o zajedničkim odredbama.

3.3. EGSO čvrsto vjeruje da istinsko partnerstvo na svim razinama s gospodarskim i socijalnim partnerima i dionicima organiziranog civilnog društva u pripremi, provedbi i *ex post* evaluaciji programa i projekata u okviru kohezijske politike EU-a unapređuje njihovu kvalitetu i učinkovitu provedbu. Nakon što je zahtijevao kodeks dobrog ponašanja, EGSO snažno podupire inicijativu Komisije i slaže se s predloženim preporukama (članak 6.)⁽⁶⁾. EGSO napominje da bi prijedlog Komisije možda trebalo detaljnije razraditi kako bi se riješili izazovi specifični za određene sektore (osobito izazovi u pogledu nacionalne sigurnosti) koji su predmet programa za migracije i sigurnost.

⁽³⁾ SEC(2018) 268.

⁽⁴⁾ SL C 161, 6.6.2013., str. 52.

⁽⁵⁾ SL C 209, 30.6.2017., str. 9.

⁽⁶⁾ SL C 44, 15.2.2013., str. 23.

3.4. EGSO čvrsto vjeruje da je partnerstvo između upravnih tijela i gospodarskih i socijalnih partnera na razini EU-a, na nacionalnoj i na regionalnoj razini, u obliku višerazinskog i višedioničkog upravljanja, jedan od ključnih kriterija za uspjeh kohezijske politike. Ono mora biti osnovni uvjet za sklapanje sporazuma o partnerstvu i dodjeljivanje sredstava iz europskih fondova. EGSO pozdravlja novu obvezujuću formulaciju i izričito traži da zakonodavac zadrži postojeću formulaciju „uključuju”.

3.5. U pogledu Kodeksa ponašanja, EGSO je primio na znanje nezadovoljstvo europskih socijalnih partnera i traži da se on preispita i ažurira u okviru izravnog savjetovanja s njima. Odbor traži da Kodeks ponašanja postane obvezujuć.

3.6. Radi osnaživanja vještina i djelotvornosti partnerstva, EGSO poziva na uvođenje mjera izgradnje kapaciteta i tehničke pomoći za partnere iz članka 6. EGSO bi također želio da se s relevantnim partnerima uspostavi mehanizam savjetovanja na godišnjoj osnovi.

3.7. EGSO se slaže s time da svaki član odbora za praćenje ima jedan glas. Kako bi se zajamčila pravedna ravnoteža u donošenju odluka, ponderiranje glasova trebalo bi biti utvrđeno tako da 50 % otpada na administrativna tijela i tijela određena u članku 6. stavku 1. točki (a), a 50 % na gospodarske i socijalne partnere iz točaka (b) i (c). EGSO napominje da bi taj prijedlog možda trebalo detaljnije razraditi kako bi se riješila osjetljiva područja kao što su pitanja nacionalne sigurnosti.

4. Pojednostavnjenje

4.1. EGSO utvrđuje da je od najveće važnosti znatno smanjiti nepotrebno administrativno opterećenje za korisnike, uz zadržavanje visoke razine uvjerenja o zakonitosti i pravilnosti. EGSO prepoznaje i pozdravlja činjenicu da se u prijedlogu Komisije rješavaju mnoga pitanja u pogledu pojednostavnjivanja.

4.2. EGSO predlaže sustavnu primjenu načela „samo jednom” iz Akta o malom poduzetništvu osiguravanjem da voditelji projekata administrativne, revizijske i kontrolne formalnosti samo jedanput prenose izravnom nadležnom upravljačkom tijelu, koje će biti odgovorno za njihovo prenošenje nacionalnim i europskim upravljačkim tijelima.

4.3. EGSO također preporučuje uspostavu vrlo pojednostavnjenog sustava nadzora/revizije *de minimis* za vrlo male projekte. Ako neposredno upravljačko tijelo utvrdi i proglasi da su postignuti očekivani rezultati, ne treba se zahtijevati nikakav daljnji nadzor ili revizija.

4.4. Pretjerano je Uredbu o zajedničkim odredbama nazvati jedinstvenim skupom pravila. Iako je Uredbom obuhvaćeno sedam fondova, zbog znatnog broja „izuzeća od pravila” nedostaje usklađenosti. Često postoje različite odredbe, na primjer, za Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize. U skladu sa zaključcima skupine na visokoj razini o pojednostavnjenju nakon 2020. godine⁽⁷⁾, EGSO smatra da bi regulatorni paket trebao biti mnogo jednostavniji i da bi njime trebalo izbjeći mikroupravljanje financijskim sredstvima.

4.5. Iako uviđa da su u Uredbu o zajedničkim odredbama uključena nova sredstva namijenjena za rješavanje migracijske krize i sigurnosnih pitanja⁽⁸⁾, EGSO izražava veliko žaljenje zbog toga što Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj nije dio pravilnika i također zbog toga što su poveznice s fondom ESF+ slabije u odnosu na poveznice s prethodnim fondom. EGSO traži da Komisija ponovno razmotri tu odluku.

4.6. EGSO se slaže da bi, kako bi se izbjeglo pogoršavanje kriza, prednost trebalo dati suspenziji obveza, a ne plaćanja. Plaćanja se moraju obustaviti samo kada je potrebno trenutačno djelovanje i u slučaju znatnog nepoštovanja.

5. Fleksibilnost

5.1. Radi olakšavanja osnivanja i rasta poduzeća, EU mora poduprijeti reforme za uspostavu okružja pogodnog za ulaganja u kojemu poduzeća mogu napredovati, te poboljšati okvirne uvjete za poduzetništvo. Sredstva iz kohezijskih fondova treba upotrebljavati za osiguravanje boljih uvjeta za rast novoosnovanih poduzeća i novih inovativnih MSP-ova te kako bi se olakšalo nasljeđivanje obiteljskih poduzeća. EGSO u tom pogledu smatra da kohezijska politika treba osigurati stabilan, ali fleksibilan okvir⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf

⁽⁸⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 63.

⁽⁹⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 1.

5.2. U pogledu obveznih prijenosa u Instrument za povezivanje Europe (CEF), EGSO napominje da je ukupni iznos sredstava koje je potrebno prenijeti ostao na istoj, trenutačnoj razini, iako su ukupna dodijeljena financijska sredstva smanjena za 10 %. Stoga bi postotak ukupnih sredstava koji se prenosi ustvari bio veći od onog za tekuće programsko razdoblje. EGSO se slaže s cjelokupnim pristupom, ali samo ako ukupni proračun za kohezijsku politiku ostane na razini za programsko razdoblje 2014. – 2020.

5.3. Nadalje, trenutačno je 100 % sredstava koja se prenose u CEF odvojeno za svaku od država članica. Za novo programsko razdoblje predloženo je da se za određenu državu članicu odvoji samo 70 %, dok je preostalih 30 % namijenjeno projektima koje odabere Komisija. EGSO odlučno odbija taj predloženi pristup.

5.4. EGSO pozdravlja činjenicu da više neće postojati posebna pravila za **ulaganja kojima se ostvaruje prihod**. EGSO također napominje da više neće postojati **znatan projektni postupak** (umjesto toga, strateške projekte pratit će odbor za praćenje). Iako je to samo po sebi dobrodošlo, EGSO izražava zabrinutost u pogledu toga kako će se i dalje moći jamčiti valjanost velikih projekata.

5.5. EGSO također pozdravlja mogućnost prilagođavanja ciljeva i sredstava programa u kontekstu promjenjivih okolnosti, što bi omogućilo mobilizaciju financijskih sredstava EU-a od prvog dana u slučaju prirodne katastrofe⁽¹⁰⁾.

5.6. EGSO se slaže da se znatni investicijski nedostaci ne mogu nadomjestiti samo bespovratnim sredstvima. Bespovratna sredstva mogu se učinkovito dopuniti **financijskim instrumentima** koji imaju učinak poluge i bliži su tržištu. EGSO stoga pozdravlja činjenicu da se olakšalo kombiniranje bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata i da novi okvir ujedno uključuje posebne odredbe za privlačenje više privatnog kapitala.

5.7. EGSO podržava činjenicu da je tehnička pomoć država članica pojednostavnjena i pojašnjava da partneri iz članka 6. također trebaju imati koristi od toga.

6. Djelotvornost

6.1. EGSO izražava žaljenje zbog toga što Komisija nije pokrenula participativni postupak za uspostavu sveobuhvatne i **integrirane strategije za održivu Europu 2030.** i nakon toga. Upitni su prioriteti na osnovi kojih Komisija predlaže usklađivanje sporazuma o partnerstvu i operativnih programa država članica.

6.2. EGSO preporučuje da Komisija uskladi kohezijsku politiku s Programom održivog razvoja UN-a do 2030. i da se u glavni tekst Uredbe o zajedničkim odredbama uvrste ciljevi održivog razvoja, tako da se obuhvate svi fondovi.

6.3. EGSO izražava zabrinutost u pogledu novih pravila o **tematskoj koncentraciji**. EGSO smatra da je koncentriranje sredstava na dva prioriteta odviše restriktivno. EGSO izražava zabrinutost u pogledu univerzalnog pristupa koji Komisija primjenjuje u tom pogledu. EGSO smatra da tematska koncentracija mora biti dovoljno fleksibilna kako bi se omogućilo da se u okviru prioriteta financiranja rješavaju različite razvojne potrebe na nacionalnoj i regionalnoj razini.

6.4. EGSO pozdravlja snažniju poveznicu s europskim semestrom putem preporuka za pojedinu zemlju⁽¹¹⁾. Međutim, odbija prihvatiti makroekonomske uvjete kao razlog za sankcioniranje regija i građana koji ne snose odgovornost za makroekonomske odluke donesene na nacionalnoj ili europskoj razini⁽¹²⁾. EGSO se slaže da je također važno zajamčiti cjelovitu komplementarnost i koordinaciju s novim i poboljšanim **Programom potpore reformama**.

6.5. S obzirom na to da to može doprinijeti jednostavnijem pristupu financiranju, EGSO cijeni **osnažene sinergije** među određenim programima (pristup „Pečata izvrsnosti”), no prijedlog u većini slučajeva nije dovoljno jasan (na primjer, u slučaju alata za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, strukturni fondovi mogu se kombinirati s EPFRR-om).

6.6. U pogledu pravila o opozivu sredstava, EGSO izražava žaljenje zbog toga što se predmetnim prijedlogom izmjenjuje postojeće pravilo N+3 u pravilo N+2 i poziva Europsku komisiju da to ponovno razmotri. EGSO želi razmotriti potrebe zemalja koje su imale teškoća u provedbi programa te im osigurati više, a ne manje fleksibilnosti.

⁽¹⁰⁾ SL C 173, 31.5.2017., str. 38.

⁽¹¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-02-17-362-en-n.pdf> i <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>

⁽¹²⁾ SL C 191, 29.6.2012., str. 30.

6.7. Nadalje, potrebno je napomenuti da bi administrativni kapacitet, osobito manjih država članica i regija, mogao biti izložen ozbiljnom pritisku u početnim fazama programskog razdoblja 2021. – 2027. To je potrebno promotriti u kontekstu činjenice da će države članice, dok još zatvaraju tekuće programsko razdoblje, biti pod pritiskom da započnu s provedbom dviju posljednjih godina novog programskog razdoblja (zbog pristupa 5 + 2) uz pravilo N+2 i smanjen iznos za predfinanciranje.

6.8. S obzirom na to da mala poduzeća, mikropoduzeća i organizacije civilnog društva mogu općenito imati poteškoća u iskorištavanju prilika koje nude europski fondovi, EGSO zahtijeva potporu za aktivnosti kojima se jača njihov pristup informacijama, kojima im se nudi savjetovanje i mentorstvo te kojima se povećavaju njihove sposobnosti djelovanja.

7. Programiranje i provedba

7.1. EGSO pozdravlja činjenicu da je utvrđen **manji broj ciljeva politika koji se čine fleksibilnijima u odnosu na prethodne**, no izražava žaljenje zbog toga što oni nisu povezani sa širim strateškim kontekstom.

7.2. EGSO osobito pozdravlja novi cilj politike pod nazivom „**Europa bliža građanima**” (cilj politike br. 5). EGSO se nada da će države članice u okviru tog cilja, u skladu s njegovim nazivom (i zahtjevima iz članka 17. stavka 3. točke (g)), pripremiti i provesti svoje programe u bliskoj suradnji s građanima, kao i gospodarskim i socijalnim partnerima i organizacijama civilnog društva.

7.3. EGSO izražava zabrinutost u pogledu činjenice da će se prvotno **izraditi programi samo za prvih pet godina**. EGSO uviđa prednosti toga pristupa, no izražava bojazan da bi on mogao postati veliko administrativno opterećenje za nadležna tijela, čime se ujedno ugrožava ispunjavanje pravila o opozivu sredstava.

7.4. Pojednostavnjivanje **programskih dokumenata** (sporazuma o partnerstvu, operativnih programa) jest dobrodošlo. EGSO se osobito slaže s pojednostavnjivanjem sporazuma o partnerstvu i smatra da bi taj sporazum trebao biti strateški dokument na visokoj razini. Stoga je važno uložiti napore kako bi se zajamčilo da programi država članica ostanu u skladu s prioritetima EU-a te u međusobnoj sinergiji. EGSO također pozdravlja pojednostavnjivanje delegiranih akata. Kako bi se izbjegao rizik prekomjerne regulacije od strane upravljačkih tijela, EGSO poziva Komisiju da u sastavljanje delegiranih akata uključi europske gospodarske i socijalne dionike.

7.5. EGSO utvrđuje da je ključno **predložiti jednostavna rješenja kojima bi se spajale različite inicijative povezane s kohezijskom politikom** (strategije i programi) na različitim teritorijalnim razinama, i to horizontalno (npr. makroregionalne strategije s transnacionalnim programima) i vertikalno (između različitih teritorijalnih razina). EGSO iz tog razloga pozdravlja članak 17. i potiče Komisiju da nastavi s radom u tom smjeru.

7.6. Više od polovice svjetskog stanovništva živi u gradovima, a predviđa se da će ta brojka do 2050. godine narasti na 70 %⁽¹³⁾. Stoga EGSO pozdravlja povećanje **namijenjenih sredstava iz EFRR-a** za integrirani održivi urbani razvoj, no izražava zabrinutost zbog toga što to povećanje nije prošireno na ESF+.

7.7. EGSO smatra da je temeljenje teritorijalnog razvoja na integriranim teritorijalnim strategijama ispravan pristup koji lokalnoj razini omogućuje da utvrdi svoje potencijale i potrebe i da pokrene aktivnosti u partnerstvu među svim lokalnim akterima kako bi se ispunile utvrđene posebne potrebe. EGSO vjeruje da to predstavlja pristup dobrog upravljanja koji uvelike treba poticati i jačati. U tom pogledu EGSO pozdravlja činjenicu da partneri, u skladu s člankom 6., moraju biti uključeni u izradu i provedbu teritorijalnih strategija.

7.8. EGSO također pozdravlja nove „druge teritorijalne alate”, kako se navodi u članku 22. točki (c), jer oni mogu omogućiti utvrđivanje i primjenu prilagođenih rješenja koja funkcioniraju na lokalnoj razini, no izražava žaljenje zbog toga što je njihova primjena ograničena samo na cilj politike br. 5. Takav alat trebao bi biti uspostavljen za sve ciljeve politika. S obzirom na to da je taj novi alat prilično nejasno objašnjen, EGSO preporučuje da ga Komisija dodatno pojaśni kako bi se potaknulo države članice da u potpunosti iskoriste tu mogućnost.

7.9. EGSO smatra da bi, kako bi se stvarne prilike bolje uzele u obzir i kako bi se zajamčilo da su u mjerama nove Europske urbane inicijative zastupljeni lokalni interesi, civilno društvo trebalo biti snažno uključeno i zastupljeno u mehanizmu upravljanja tom inicijativom. EGSO se odlučno zalaže za uspostavu takvog mehanizma upravljanja na europskoj razini uz uključivanje relevantnih aktera iz civilnog društva.

⁽¹³⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/world-urbanization-prospects-2014.html>

7.10. EGSO čvrsto vjeruje da su sredstva u okviru kohezijske politike najvidljivija za građane i za gospodarske i socijalne aktere. Aktivnosti koje se podupiru jedno su od najboljih sredstava zaštite od euroskepticizma i pokreta koji se protive europskom projektu. Stoga je potrebno pružiti izravne i lako dostupne informacije, usmjerene po profesionalnoj djelatnosti predmetnih osoba, na primjer popraćene smjernicama o dobrim praksama. EGSO zahtijeva od Komisije da u suradnji sa svim relevantnim partnerima razvije strateški komunikacijski plan.

Bruxelles, 17. listopada 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER
